

ἔκειός τὸν ἐπετάλονε μ' ἀσῆμι καὶ μολύβι,
τὸν πεταλόνοι ὁ Κωνσταντᾶς καὶ τ' ἄλλογο κλοτσάει.
Μαῦρε, καλέ μου, ἤσυχασε, ὁ Κωνσταντᾶς τοῦ λείει·
Ἄν ᾤν καλὸ πού φέρνομε, καλὸ γιὰ μὲ καὶ σένα,
μὲ μόνχο, μὲ βαλσάματα θὰ σὲ ταίξ' ἐκείνη·
νὰ τρῶς μιὰ μέρα Μαῦρε μου, νὰ τρέχῃς δύο νὰ παίζῃς·
ἀν ᾤν κακὸ πού φέρνομε, κακὸ γιὰ μὲ καὶ σένα,
μὲ πικρὸ χόρτο θλιβερὸ θὰ σὲ ταίξ' ἐκείνη,
μιὰ μέρα, Μαῦρε μου, νὰ τρῶς, δυὸ μέραις ν' ἀβῶρσαινης.

Ὁμορφο πρᾶγμα νὰ κυττᾶς τὴν νύμφη μας τὴν νύχτα·
ἡ νύμφη κάθεται κοντὰ εἰς τὸν ἀνδραδελφόν της,
ἔχει στεφάνι στὰ μαλλιά καὶ τὸν γαμβρὸ κυττάει.
Λέει ὁ γαμβρὸς τί μὲ κυττᾶς, ὦ ἀκριθὴ ψυχὴ μου ;
— Κυττάζω σε πού μ' ἔδωκε ἡ μοῖρα νοικοκύρι,
γιὰ νὰ μοῦ πῆς πῶς ἤμπορῶ τῆς μάνας σου ν' ἀρέσω.
— Εὐκολα, κόρη μου, ἴμπορεῖς τῆς μάνας μου ν' ἀρέσης·
Πλάγιαζ' ἀργὰ, σήκω ταχιά, φοκαλίζε τὸ σπῆτι,
φέρε νερὸ καὶ τὰ μαλλιά κτένιζε τὰ ξανθὰ της.

Ἐνὶς περνάει τὸν Δούναβι ἄλλος ἀρματωμένος,
ὁ μαῦρος τὸν ἀκαρτερεῖ στὴν ἄκρη στὸ ποτάμι·
Δὲν εἶναι νὰ θαυμάζωμε γιὰ τὸν καλὸ λεβέντη,
μόν' εἶναι νὰ θαυμάζωμε διὰ τὸν δικόν του Μαῦρο,
πού στέκει καὶ τὸν καρτερεῖ στὴν ἄκρη στὸ ποτάμι,
ἀλλὰ καὶ τὸ καλλίτερο ἡ νέα του ἡ γυναῖκα
τὸν καρτερεῖ στὸ σπῆτι του μὲ τὸ φιλὶ στὰ χεῖλη.

Τρέχει ἓνα λάφι παίζοντας στὴν βράχη στὸ χορτάρι,
περσότερο τὸ πάτουνε παρὰ πού τὸ βοσκοῦσε.
Ἐὶς τὸ ἐδίωχνε στὰ πλάγια καθυλάρης,
ὁ Κωνσταντᾶς τὸ καρτερεῖ κάτω στὸ μονοπάτι,
καὶ παρακάτω ἀπὸ κοντὰ στ' ἄσπρο τὸ σπῆτι ὁ Γιάννης.
Ἡ Ἐλένη ἡ κόρη ἀγνάντευε ἀπὸ τὸ παραθύρι,
τὸ βλέπ' ἀπ' τὸ παράθυρο κι' ἀγάλια, ἀγάλια λέγει·
— Διώξετο Ἐλάλη, ἀδελφέ, καὶ μὴ τὸ φοβερίσῃς·
Γιάννη, ἀδελφέ μου, κράτηστο, Γιάννη μου, μὴ τ' ἀφήσης.
Δὲν εἶν' ἐτοῦτο ἓνα θεργιὸ στὰ δάση ἀναθρεμμένο,
ἀναθρεμμένο πάντοτε στὸν κόρφο τῆς μητέρας,
στὸν κόρφο τῆς μητέρας του μὲ ἀδελφὴ κι' ἀδελφια·
τῶν ἀδελφῶν ἀγάλλισμα, τῶν συγγενῶν καμάρι.

Δούλου Ἑλληνοῦ δέσεις πρὸς τὴν Εὐρώπην.

Ὡ σὺ γίγα τῶν αἰώνων
γαῦρος καὶ σοφὴ Εὐρώπη,
πού εἰς ἐν σου βλέμμα τρέμου
ἄπειροι λαοὶ καὶ τόποι.

Διατί Ἑλλήνων δούλων
ἀσθενὴς φωνὴ σβυσμένη . .
εἰς τὰ ὄτα σου δὲν φθάνει,
ἢ σ' τὴν θύραν σου προσμένει ;

Σὺ τῆς Γῆς πηδαλιούχῃ,
Σὺ ὁ τρίτος Ναπολέον,
αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας,
μέγιστε τῶν Βασιλέων !

Διατί τῆς Ἰταλίας
τοὺς λαοὺς ἐλευθερώσας,
κατὰ τῆς Φεβρουαίου
λάκτισμα γενναῖον δώσας,

Εἰς τοὺς Θρόνους τῶν Ἑλλήνων
ἀπαθὴς κωφὸς νὰ μένης,
κι' ἐπὶ τρία ἤδη ἔτη
νυσταλέον στόμα χαίνεις ;

Ἄς βροντήσῃ ἡ φωνὴ σου,
φωνὴ ἄλλου Νιαγάρα !
κι' ἐκ τοῦ τρόμου της θὰ πέση
τοῦ Σουλτάνου ἡ Τιάρα.

Σὺ Ἀγέρωχος Ἀγγλία
σὺ τὸ κῆτος τῆν θαλάσσης !
ἢ ἀλλάζουσα μυρίας
καθ' ἐκάστην μορφᾶς, φάσεις,

Ἡ μετρώσα πλήθη τόσα
καὶ διχρότων καὶ τρικρότων,
τῶν Ἐθνῶν ὄλων τὰς τύχας
φέροντα ἐπὶ τῶν νώτων !

Ἄφες ἄφες νὰ ἠχῆσῃ
ἐν σου μόνον τηλεβόλον
κι' ἡ βοή του θέλει φθάσει
ἀφ' ἑνὸς σ' τὸν ἄλλον πόλον.

Καὶ τοῦ κερανοῦ ὁμοῖα
καὶ κρατήρος Ἡφαιστίου,
πῦρ καὶ λάβαν θὰ ἐκχύσῃ
πέραν καὶ τῆς Μεσογείου !

Καὶ ἰδοὺ ! πῶς ὁ Σουλτάνος
μετ' ἀλλαγαμοῦ καὶ θρήνου,
ἀποχαιρετῶν τὸν θρόνον
τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου,

Πνευστιῶν ἀσθμαίων τρέχει
μ' ὀθαλίσιαν ὠραίαν . . .
καὶ δὲν σταματᾷ, ἢ μόνον
εἰς τὴν Κόκκινην Μηλέαν !

Τὰ δεσμὰ τῆς Μούσης.

Σὲ κλωθὶ φυλακωμένο
καλλικέλαδο πτηγὸ
τραγουδοῦσες κῆπου κῆπου
λυπημένο καὶ βραχνό.

Κι' ὄλοι ἄκουα νὰ λέγουν
« ὦ ! τί ἄχαρο πουλὶ !
δὲν ἀνῆκει σ' τῶν πτηνῶν μας
τὴν ἠδύφωνο φυλὴ. »

Μοῦ ἐβούρκωσαν τὰ ἴματα
μοῦ βραγίστηκε ἡ καρδιά,
κάμνω τρόπον, πετώ, φεύγω
ἀπ' τὴν μαύρη μου σκλαβιά·

Φτερουγίζω καὶ ἀνεβαίνω
μὲ λαχτάρα τ' ὄρφανό,
ἄχ! προφθάστε με γεράκια!
γιατὶ πάω σ' τὸν οὐρανό

Ἀθήνησι, 6 Αὐγούστου 1864.

A. N. ΑΥΞΕΝΤΙΑΔΗΣ·

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Φωτίου Ἐπιστολαί.

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε φυλλάδ. 39.)

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ τοῦ Νικηφόρου ὑπῆρξε ταπεινωτική τοῦ ἔθνους καὶ τυρα νική· ὀλίγον φροντίζων οὗτος περὶ ἐκκλησίας καὶ κλήρου ἐπέβαλε παρὰ τοὺς πολλοὺς ἀφορήτους φόρους καὶ φόρους εἰς τὰς ἐκκλησίας, τὰ μοναστήρια, τὰ γηροκομεία, τὰ πτωχεῖα κτλ. Ἐν τέλει δὲ νικηθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἐζωγράφη καὶ ἀπηνῶς ἐθανατώθη, ἡ δὲ κεφαλή αὐτοῦ ἐκρεμάσθη ἐπὶ ζύλου ἡμέρας ἱκανάς. Κροῦμος δ' τούτων ἀρχηγός, ἐν τῷ ἑορτάσαι τὴν νίκην συνευωχίθη μετὰ τῶν συμμάχων του, Σλάβων, προπιῶν εἰς τι ποτήριον, ἀργύρω περιενδεδυμένον. Τὸ ποτήριον αὐτὸ ἦτο τὸ κρανίον τοῦ ὑπογράψαντος τῆς αὐτοκρατορίας τὸν ὑποβίβασμόν!

Τοῦτον διεδέχθη ὁ γαμβρός του Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτος, ἀνὴρ θηλυπρεπῆς καὶ ἀνίκανος, διὸ καὶ μετὰ δύο ἔτη παραιτεῖται τὸν θρόνον Λέοντι τῷ Ἀρμενίῳ, στρατηγῷ τῶν Ἀνατολικῶν ἐπὶ τούτου ὑπῆρξε μέγας ὁ τῶν εἰκονοφίλων καὶ μοναχῶν διωγμὸς «Θυσιαστήρια, λέγει ὁ Θεόδωρος Στουδίτης, κατεσκαμμένα, ἱεροὶ ναοὶ ἡμαυρωμένοι· σκευὴ ἱερά ἐμπεπρησμένα, οὐκ ἔστιν ὅτι μὴ ἐλλέλειπται μέρος τῆς πολιτείας ἐὰθὲν ἀκαθαίρετον Ἄλλ' εἴπως εὐρεθῆι τις ἐγχεκρυφῶς σεπτὴν εἰκόνα, ἡ δέλτον περὶ αὐτῆς λεκτόν τι ἔχουσαν, ἀνάρπαστος εὐθύς, μάλιστα καταξαινόμενος, καὶ πᾶν ἄλλο δεινὸν ὑφιστάμενος. Ἐντεῦθεν δείματα, καὶ τρόμοι, καὶ ἐκστάσεις περὶ πάντα ἄνθρωπον ὡς καὶ χαίρειν λέγειν ἀδελφῷ ἀδελφόν, καὶ φίλῳ φίλον ἐκτρέπεσθαι. Σύνοδος κυροῦσα τὴν πάλαι ἀσεβαστάτην, καὶ καταναθεματίζουσα τὴν ὀρθόδοξον. Ἱερεῖς ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν, ἀλλὰ τῷ Ἀχαάβ δόξαν συνεκρότησαν.

Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν, πλὴν ὀλίγων κομιδῆ Τί τὰ τῆς βλασφημίας; Κωμωδεῖται ἡ σεπτὴ καὶ φρικτὴ εἰκὼν Χριστοῦ, ὡς βδέλυγμα ἐρημώσεως, ὡς εἶδωλον πλάνης . . . Οἱ μὲν τέλεον περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν, οἱ δὲ, εἰ καὶ τοῖς λογισμοῖς οὐ κατεποντίστησαν, ὅμως τῇ κοινωνίᾳ τῆς αἵρέσεως συνόλλυνται. Ἄλλὰ γὰρ καὶ αὐτοὶ οἱ κατὰ νοῦν ὀρθοδοξοῦντες, τῇ ἐπιμονῇ τοῦ διωγμοῦ ἰλιγγιωσὶ περὶ τὴν ἀλήθειαν ὡσπερ οἱ ὑπὸ τρικυμιῶν θαλάσσης ἀπειρία πλεύσεως σκοτούμενοι. Ἐλεεινὰ τὰ πάντα ἡμῖν, καὶ ὀδυρμῶν ἄξια! Παραστέλλονται ψαλμοῖσι ἀρχαιοπαράδοτοι, ἐν αἷς περὶ εἰκόνων ἄδεταί τι· ἀντάδετα, τὰ ἀσεβῆ νέα δόγματα εἰς προῦπτον κείμενα. ἄλλα τοῖς παισὶ παρὰ τῶν διδασκάλων διδόμενα καὶ μεταστοιχείωσις τῶν ἀπάντων ἀθεωτάτη.»

Ἡ βασιλεῖα Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου ὑπῆρξε μάλλον πολυτάρακτος, ἢ πολυχρόνιος· δὲν διήρκεσεν εἰμὴ ἑπτὰ περίπου ἔνιαυτούς. Ὁμολογοῦσιν, ὅμως, τοῦ ἀνδρὸς τὰ σπάνια προτερήματα αὐτοῦ οἱ ἀντίπαλοι τοῦ θρησκευματικῷ φρονήματός του. Ἄλλ' οἱ ἐκκλησιαστικοὶ περισπασμοὶ διηρέθισαν οὕτω τὴν προδοσίαν, ὥστε οὔτε ἡ πολιτικὴ σύνεσις ἔσωσεν αὐτὸν, οὔτε ἡ κατορθωθεῖσα ἀναμόρφωσις τοῦ στρατοῦ καὶ ἡ ἐντεῦθεν προσελθούσα περιδόξος νίκη του κατὰ Βουλγάρων ἐν ἔτει 817, οὔτε ἡ ἀκραιφνὴς δικαιοσύνη του, οὔτε τέλος, ἡ τακτοποίησις τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου τῆς πολιτείας. Εἰσελθὼν ἐν τῷ ναῷ τῇ παραμονῇ τῶν χριστουγέννων τοῦ ἔτους 820, ἤρξατο ψάλλειν τὰς ἐωθινὰς ᾠδὰς, εὐφώνος ὢν καὶ φιλόμουσος, ἐνῶ συνωμόται ἐν γωνίᾳ τινὶ καὶ σκότῳ ἐνεκρύπτοντο, μετημφισμένοι ἐν σχήματι κληρικῶν. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ εἰκονομάχος ἐξεφώνει τὸν ὕμνον, «Τῷ παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ,» ἐπιπεσόντες ξιφῆρεις οἱ ὀρθόδοξοι τῆς συμμορίας Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ ἐδολοφόνησαν αὐτὸν ἐν τῷ ἁγίῳ Βήματι. Καὶ τὴν μὲν ἐπιούσαν ὁ ἀρχηγὸς τῆς συνμοσίας τὴν ὀρθόδοξίαν προσποιούμενος στέφεται βασιλεύς· ἀλλ' ἡ ὑπόκρισις ἀποκαλύπτεται, διότι μετ' ὀλίγον ἐκδίδει τὸ ἐξῆς Σελέντιον. «Οἱ πρὸ ἡμῶν τὰ ἐκκλησιαστικὰ δόγματα ἐρευνήσαντες θέλουσι δώσει λόγον τῷ Θεῷ ἢ καλῶς ἢ κακῶς ἐθέσπισαν. Ἡμεῖς δὲ, ὡς εὐρομεν βαδίζουσαν τὴν Ἐκκλησίαν, οὕτω καὶ διαφυλάττειν αὐτὴν προκρίνομεν. Τὸ γὰρ τιμᾶν τὰς εἰκόνας καὶ μὴ τιμᾶν, ἀδιάφορον ἔστω καὶ τὸ αὐτό,» Σημειωτέον, ὅτι ἐπατριάρχευεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ εἰκονομάχος Ἀντώνιος.